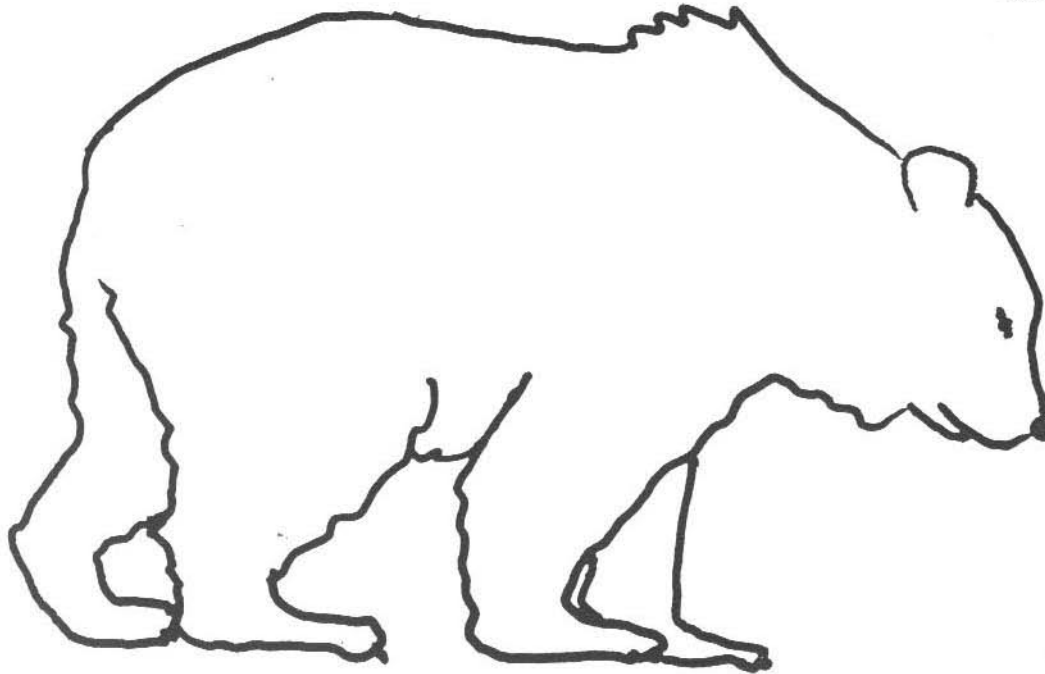
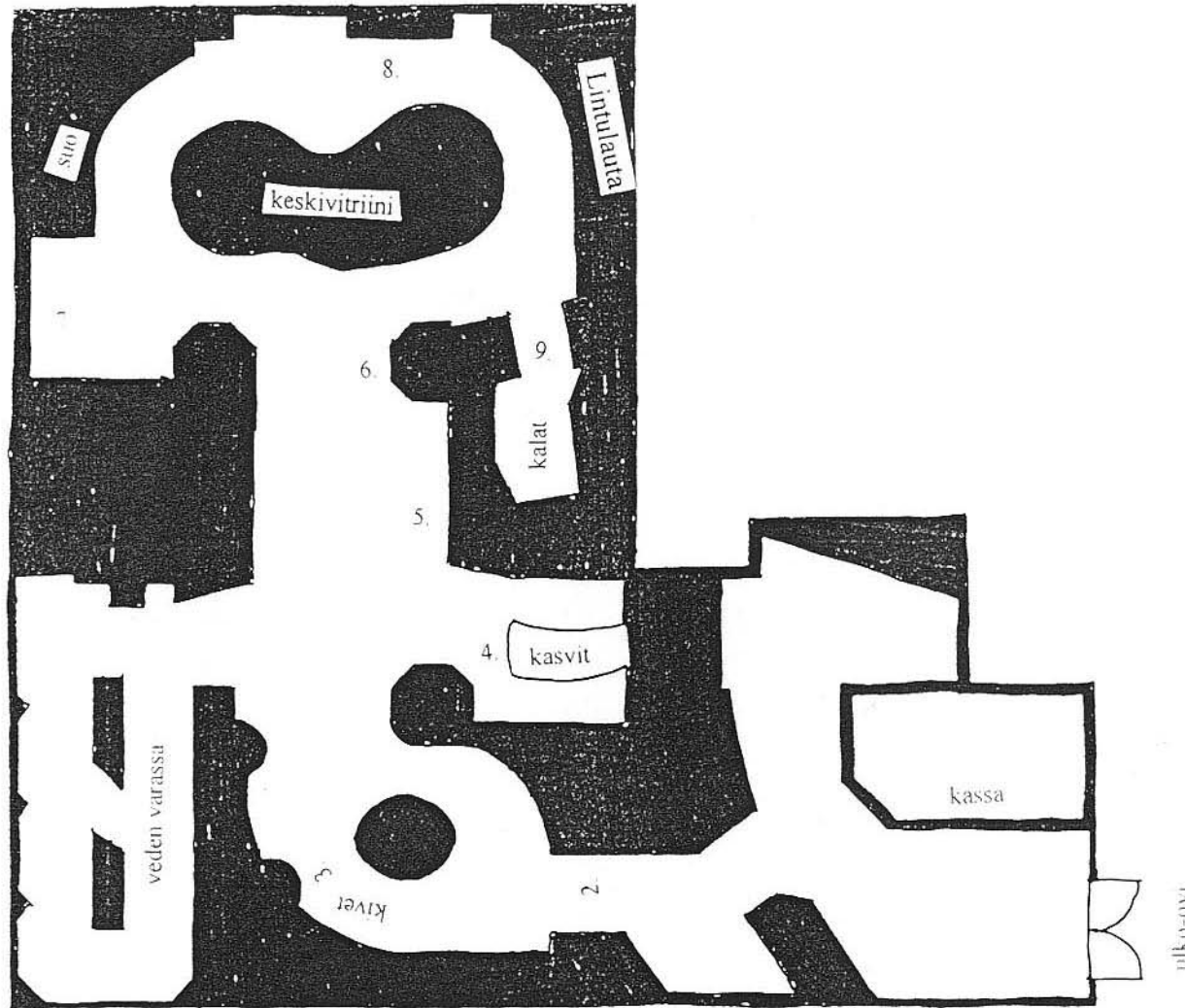

TERVETULOA KESKI-SUOMEN LUONTOMUSEOON

MUSEON NÄYTTELYISSÄ ESITELLÄÄN
KESKISUOMALAISTA LUONTOA,
SEN KASVEJA JA ELÄIMIÄ.

TOIVOTTAVASTI
INNOSTUT HAVAINNOIMAAN
ELÄIMIÄ JA KASVEJA
MYÖS NIIDEN OIKEASSA
ELINYMPÄRISTÖSSÄ: LUONNOSSA !

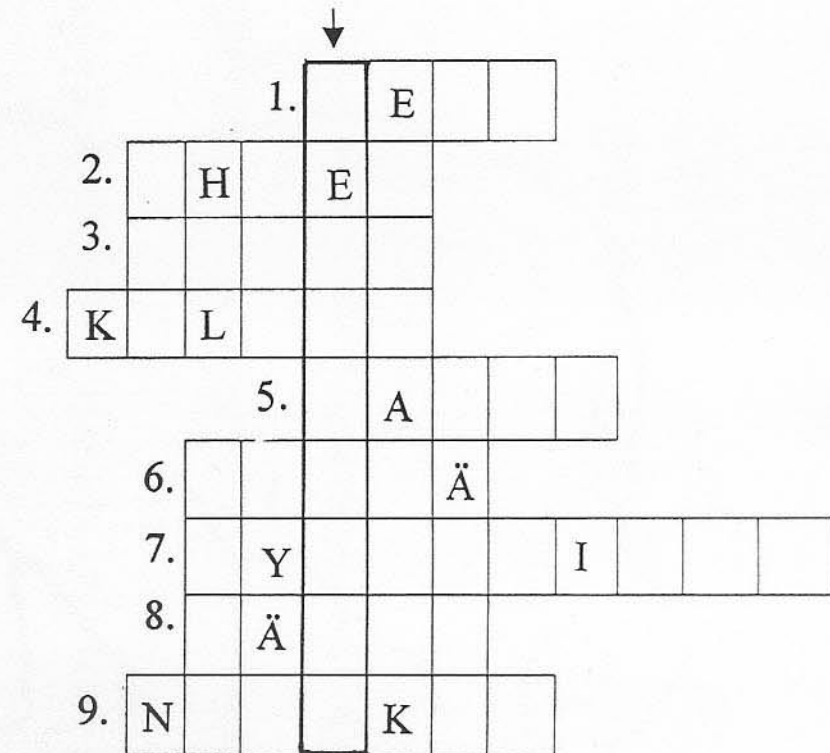
Tässä on museon pohjapiirros. Siihen on merkitty numeroilla, millä kohdalla kukin tehtävä tehdään. Pohjapiirros on siis karttasi museokierroksella!

Tehtäviä ei tarvitse tehdä numerojärjestyksessä. Voit siirtyä aina siihen tehtävään, joka sinulla on tekemättä, ja jonka luona ei ole ruuhkaa.

1. Museon perusnäyttelyn nimi on _____ YMPÄRISTÖ.

Puuttuvan sanan saat selville tekemällä ristikon. Miettikää yhdessä mitä näyttelyn nimi mielestänne tarkoittaa.

1. eläin, joka saalistaa muita eläimiä
2. piikkieväinen ja raitakylkinen kala
3. metsäkanalintu, jolla on lyyrapyrstö
4. suuren suuri kivi
5. pohjoisen harvinainen kettu
6. muodostuu monista puista
7. kärpänen ja ampiainen ovat sellaisia
8. pitkäkorvainen loikkien liikkuva jyrsijä
9. eläin, joka imettää poikasiaan

2. Näyttelyssä ovat esillä kaikki Suomen suurpedot. Kolme niistä on Salamanperän kansallispuiston tähtitaivaan alla ja yksi on noussut takajaloilleen haistelemaan vanhassa metsässä. Löydät sen myöhemmin kierroksellasi.

Etsi ja ympyröi ruudukosta kaikkien lajien nimet. Sen jälkeen piirrä valitsemasi suurpeto. Mieti myös minkälainen elinympäristö eläimellä on ja piirrä se mukaan kuvaan.

L	V	S	O	S	H	I	A	T
K	A	R	H	U	F	O	H	L
A	H	J	E	S	R	M	V	K
A	M	K	H	I	L	V	E	S
R	A	U	K	S	I	Z	Ö	K

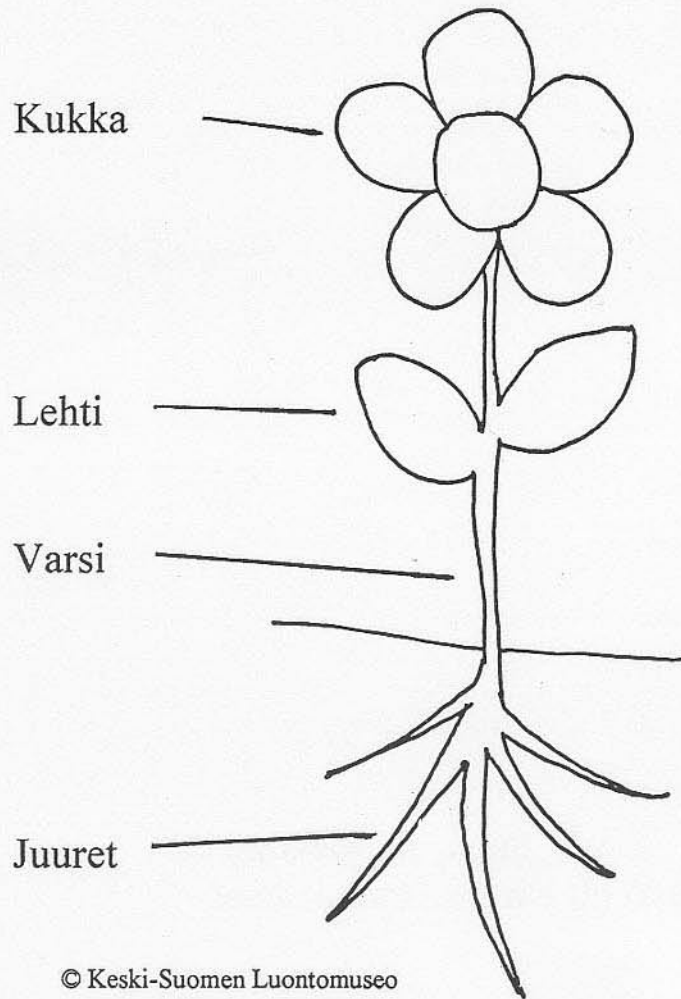
3. Mistä mineraaleista GRANIITTI koostuu? Se on siis kolmen mineraalin seos.

Piirrä tähän graniittikimpale sen oikeissa väreissä.

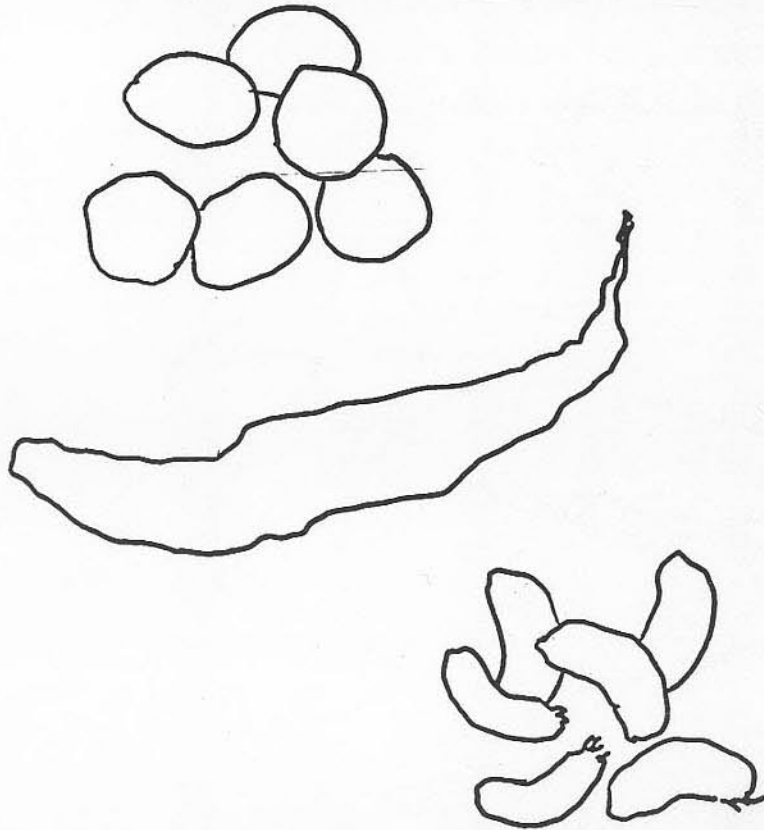
Kivilajit muodostuvat mineraaleista. Graniitti on yksi Keski-Suomen yleisimpiä kivilajeja. Yksi graniitin mineraali, biotiitti, on tummaa kiillettä eli tummaa katinkultaa.

4. Tämän pöytälevyn alla on näytteillä erilaisia niittykasveja. Niissä näkyvät kasvin eri osat. Osia ovat juuri, varsi, lehti ja kukka. Sen lisäksi kasvi kehittää siemeniä, joiden avulla se lisääntyy. Viereisessä kuvassa on nimettynä kasvin eri osat.

Valitse itsellesi pöydästä yksi kasvi, jonka piirrät. Merkitse siihen mallikasvin mukaan kasvin eri osat sekä piirrä vielä siemenet. Kirjoita kuvan alle, minkä kasvin piirsit.

5. Minkä eläinten jätöksiä ja ravintoa löydät tästä? Yhdistä jätös ja ruoka viivalla oikean eläimen nimeen. Tämä on pohdintatehtävä. Et siis löydä vastausta suoraan näyttelystä.

KETTU

TEERI

JÄNIS

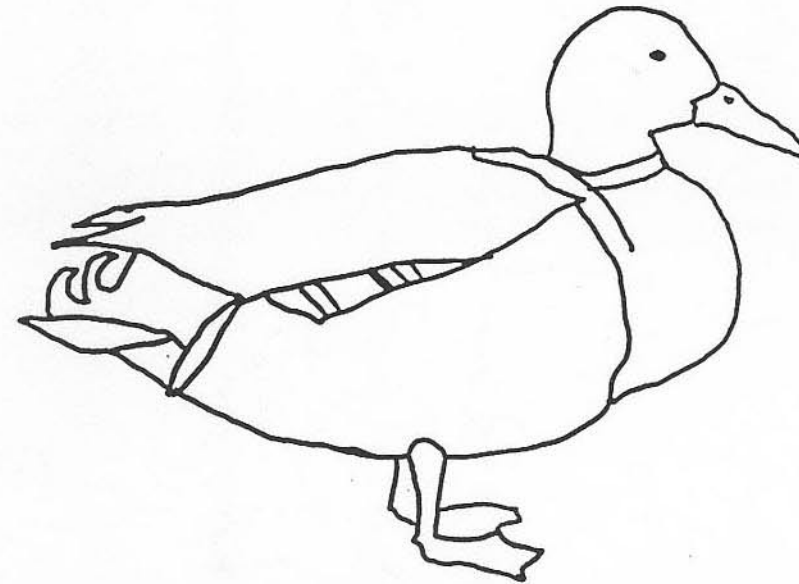
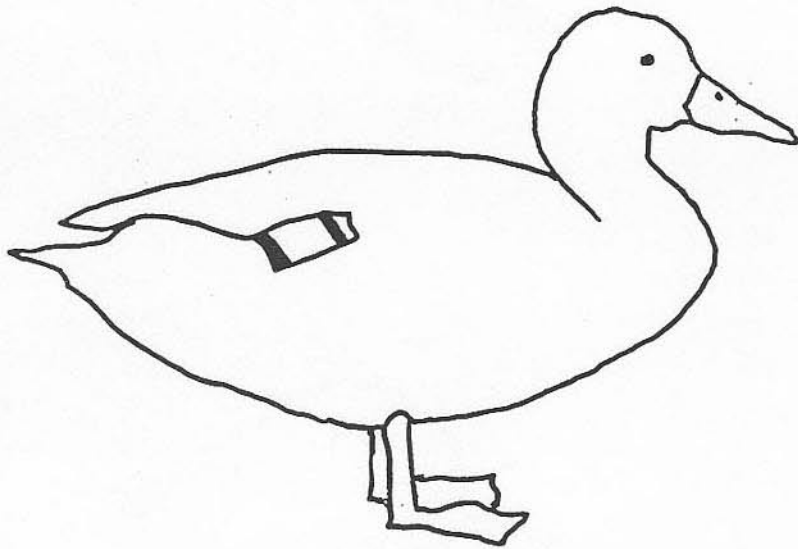

Tässä jätökset ovat luonnollisessa koossaan.

Eläinten ruokailun jälkiä sanotaan syönnöksiksi. Jätöksistä, syönnöksistä ja jäljistä voi seurata eläinten liikkeitä ja toimia, vaikka itse eläintä ei näkisikään. Varsinkin talvella jälkien tarkkailuun on hyvä mahdollisuus, kun maassa on lumi.

6. Tässä ovat tutuimmat sorsalintumme, _____ uros ja naaras. Niitä kutsutaan myös heinäisorsiksi. Ne ovat puolisukeltajia. Se tarkoittaa sitä, että noukkiessaan ruokaa vedestä, niiden pyrstö jää pinnan yläpuolelle.

Kumpi on uros ja kumpi naaras? Merkitse vastaukset kuvien alle. Väritä myös kuvat ja merkitse niihin nuolilla ne tuntomerkit, joiden avulla sinun olisi helppo tunnistaa linnut.

Soidinaikaan urossorsalla on komea höyhenpuku, jotta se viehättäisi naarasta. Koristeellisen höyhenpuvun lisäksi urokset kosiskelevat naaraita liikuttelemalla päätään ja siipiään tietyllä tavalla. Heinäorsat valitsevat parinsa jo syksyllä, vasta keväällä ne tekevät pesän, johon naaras munii munat.

7. Mikä tästä on mennyt ?

Tässä näet kolmen erilaisen eläimen jalanjäljen ja jälkijonon. Ympyröi oikeat vaihtoehdot. Huomioi jalanjälkien koko! Tämä on pohdintatehtävä. Et siis löydä vastausta suoraan näyttelystä.

Kettu

Lumikko

Talitiainen

Hevonen

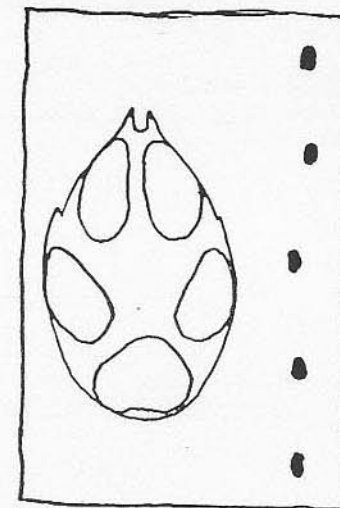
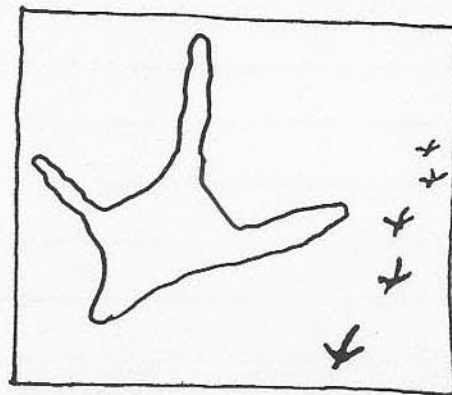
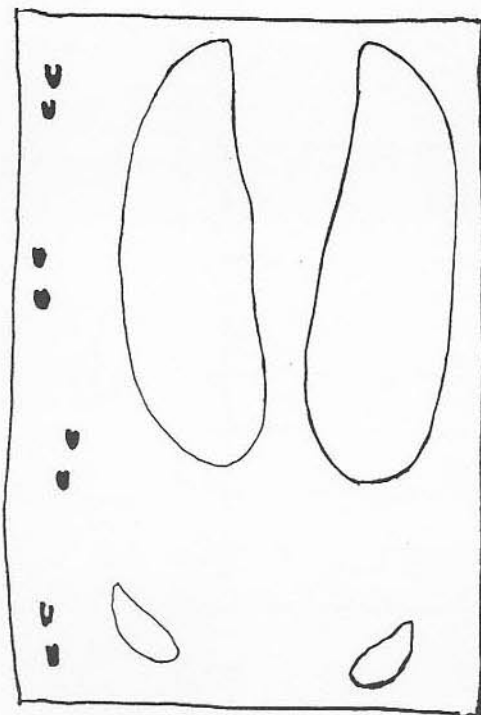
Tiikeri

Orava

Hirvi

Metso

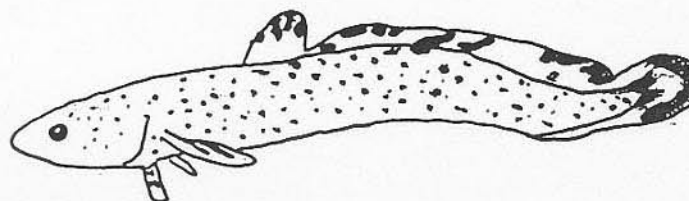
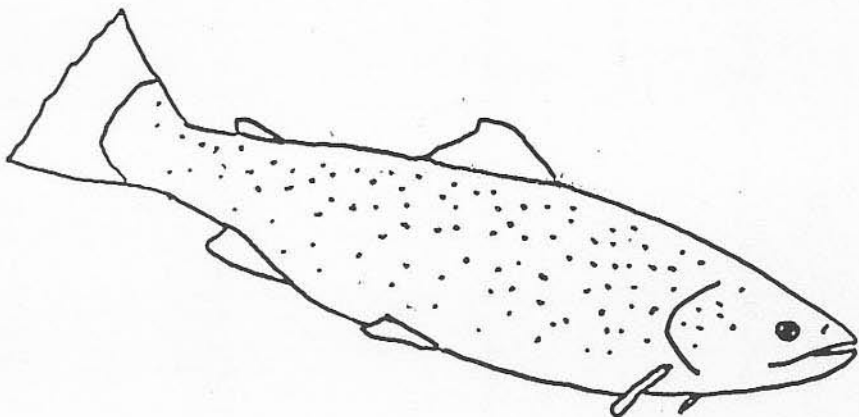
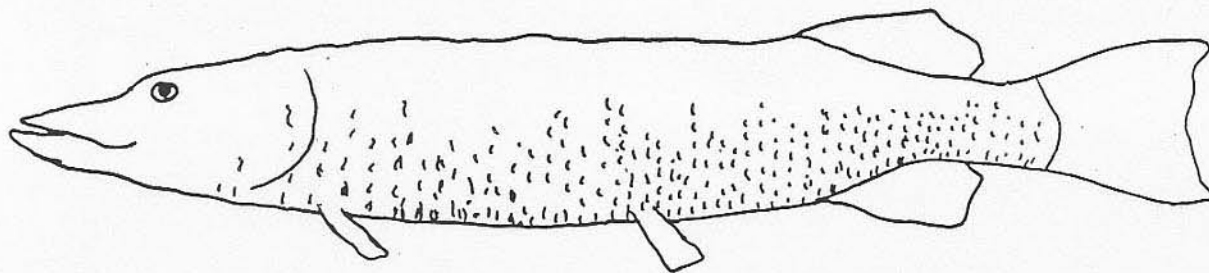
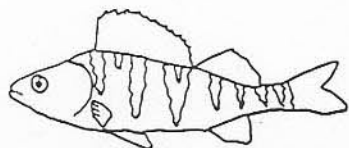
Villisika

Jäljet ovat tässä puolet pienemmät kuin luonnossa. Yksittäisiä jälkiä voit lumen lisäksi löytää vaikka hiekalta tai savesta. Jälkijono näkyy parhaiten puhtaalla hangella.

9. Tässä näet viisi vesissämme elävää kalaa. Yksi niistä on suullaan kiinnittynyt kiveen, se elää virtaavassa vedessä. Yksi niistä nousee kutuaikaan jokea vastavirtaan. Kolme muuta elävät pääasiassa järvissä.

Etsi kalat vitriineistä ja kirjoita niiden nimet kuvien alle. Väritä kuvat ja / tai kirjoita niihin ne kalan ominaisuudet, josta tunnistat ne.

Puhtaissa vesissä elää enemmän kalalajeja kuin likaisissa vesissä.